

Laž in resnica.

Včerajšnji „Slovenec“ je poskušal nekatere naše trditve zavrniti, ali se mu ni posebno posrečilo in se mu tudi posrečiti ni moglo, ker dejanja in fakta se ne dajo utajiti. Najprej bi rad utajil, da ni trdil nikdar, da je narodnost poganstvo in pravi, da smo izrgali neki stavek iz konteksta „Rimskega Katolika“. Tukaj nam „Slovenec“ nekaj očita, kar on najbolje zna. Še predobro je znano, kako je trgal posamične stavke iz našega in drugih slovenskih listov, da bi dokazal, da so slovenski liberalci prostizidariji. Toda tudi tukaj se moti „Slovenec“, če misli, da mi svojo trditev opiramo jedino na „Rimskega Katolika“. „Slovenec“ sam je prinašal članke, v katerih je narodnost proglašal za samo nekako sredstvo. Koliko je pisal ob svojem času proti našemu listu zaradi absolutne narodnosti, a kdor je pa stvar dobro preudaril je pa videl, da je vse to pisarjenje imelo samo namen zasejati narodno mlačnost, da se bode potem dalo ljudstvo lažje vpreči v jarem klerikalizma. Tisti nauk o tem, da je jezik samo sredstvo za častenje Boga, je pa malim narodom jako nevaren, kajti s tem se pač potujčenjuje da opravičevati, ker se jeziki z večjim slovstvom še vse bolj ugodno sredstvo v tem oziru. Narodnost se mora zmatrati za nekaj višjega, za kar je pa klerikalci zmatrati nečejo.

Da so klerikalci na katoliškem shodu zatajili narodno načelo, je pa očitna resnica. Če tudi so štajerski Slovenci zahtevali, da se v resolucijah shod izreče za slovensko vsenčilišče v Ljubljani, za željo, za katero so so borili najboljši slovenski možje, katere bi tako rad „Slovenec“ za svoje štel, vendar voditelji tega shoda tega niso hoteli ali prav za prav smeli. Pač se je shod izrekel za to, da naj bi se mej našim ubogim narodom nabiralo za nemško vsučilišče v Solnogradu. Torej mi naj bi s svojim denarjem podpirali naše narodne nasprotnike. Jedna glavnih zahtev slovenskih je, da se vpeleje slovenski učni jezik na državnih srednjih šolah na Slovenskem, in vendar bi zastoj iskali kake podobne zahteve v resolucijah katoliškega shoda, na katerem se je imel skleniti nekaj program za katoliško stranko. To je pač jasno, kakor beli dan.

„Družba sv. Cirila in Metoda“ se je pa na shodu hotela vpreči v nekaj škofovski jarem. Koliko od Kahua ali Flappa, si pa lahko vsakdo misli. Natovoriti se jej je mislilo osnovo katoliškega učiteljskega v Ljubljani, ki bi jej požrla gotovo vsa sredstva, da bi ničesa ne mogla storiti za Slovence ob meji, to je, da bi ne mogla izvrševati svoje naloge, katero si je postavila.

Sam pa je „Slovenec“ priznal, da je škof Missia trdil, da je bila povod, da je bil Kristus obsojen. „kriva“ narodnostna ideja. Torej, če je tudi faktum, kar „Slovenec“ poroča, smo mi le bistveno resnico pisali. Kaka narodnostna ideja se škofu „Missii“ zdi kriva, že dobro vemo iz njegovega delovanja. Sploh je tisti njegov govor bil vsekako naperjen proti narodnostni ideji, če tudi je bil malo zavit.

Najznamenitejša je pa, kar je „Slovenec“ na-

pisal glede šol ljubljanskih. Njemu ne ugaja, da so se odstranile v Ljubljani prejšnje tako imenovane dvojezične šole in se v ljudske šole vpeljal slovenski učni jezik. S tem je „Slovenčeva“ stranka priznala, da stoji z obema nogama v nemčurškem taboru. Torej ona je za šole, katere so imele jedini namen germanizacije. Če bi „Slovenčeva“ veljala, bi tudi koroški in štajerski Slovenci ne smeli zahtevati slovenskih šol, ker imajo že podobne pomenčevalnice. Seveda gospod prošt bi potem lažje zahteval v deželnem šolskem svetu razširjenje nemškega učnega jezika na nižjih gimnazijah, ako bi že iz ljudskih šol v gimnazijo prihajali učenci, ki bi skoro bolj nemški kakor slovenski znali. Zasluži, da se pribije na steno, da ljubljanskemu „Slovencu“ in z njim katoliški stranki žal, da niso v Ljubljani vse šole samo vtepovalnice nemščine, temveč le nekatere.

V Ljubljani, 1. aprila.

Volilna pravica hlapcev. Povedali smo že, da je gospod Klun velik nasprotnik volilne pravice hlapcev, da je podpisal celo predlog proti tej volilni pravici. Pa drugi konservativci so ravno tako nasprotni volilni pravici poslovc. Posebno gorenjeavstrijski poslanec dr. Ebenhoch se ne more sprijazniti s tem, da bi tudi hlapci volili, kajti hlapci niso tako odvisni od duhovščine, kakor kmetje in bi ne hoteli voliti poslanca, katerega gospod fajmošter priporoča. Ebenhochovo glasilu priporoča, naj bi se prepustilo vsaj deželnim zborom, da bi odločili, če bi v kaki deželi volili hlapci ali pa ne. Trdi namreč, da so razmere v raznih deželah drugačne in se torej ne more stvar za vso državo jednako rešiti. Seveda če bi to obveljalo, bi hlapci ne volili v nobeni deželi, kjer imajo konservativci večino.

Protoliberalni volilni odbor. Dolenjeavstrijski protoliberalni deželni in državni poslanci imeli so te dni shod in izvolili osrednji volilni odbor za vsake važnejše volitve v deželi. Načelnikom temu shodu so volili dr. Luegerja. Mej krščanskimi socialisti in nemškimi nacionalci je vladala največja sloga, kajti oboji so bili jedini v tem, da je treba složno nadaljevati boj proti liberalcem. Razpor mej obema strankama se bode pač pokazal šele, ko bodo liberalci v toliko oslajeni, da ne bodo več nevarni, to bode po novih deželnih in državnozbornskih volitvah. Nemški nacionalci pa se strinjajo s Luegerjevo politiko, a vedo, da pri volitvah jim pomoč duhovščine utegne dosti koristiti in zaradi tega nečejo se upreti klerikalizmu.

Prefekti — diplomati. Sedanja francoska vlada ni popolnoma zadovoljna s francoskimi diplomatičnimi zastopniki v inozemstvu. Stari diplomatje nočejo nič prav ubogati radikalnega ministertva. Bourgeois misli torej polagoma, ako bode tako dolgo vladal, odpoklicati vse sedanje veleposlanike, in bode ta mesta dal raznim sedanjim prefektom. Poslednji so vajeni ubogati in vlada bode torej vnanje stvari imela vse bolj v svojih rokah, kakor jih ima sedaj. Seveda se ne ve, če bode Bourgeois toliko časa vladal, da bi mogel izvesti vse nameravane radikalne premembe. V Franciji vlada večkrat nepričakovano pade. Pa tudi predsednik republike bi mu še utegnil delati ovir. Faure ni ra-

dikalec in je poleg tega mož, ki ima svojo prepričanje in trdno voljo in se ne bode dal dolgo voditi.

Na Turškem živeti ni prijetno, vsak čas je človek v nevarnosti, da ga zapró. Zadnje dni so zopet več ljudij zaprli. Dolže jih, da so v zvezi z revolucionarnimi odbori v Londonu in Parizu. Vedina je nedolžnih. Da celo mej njimi so taki, ki so največji nasprotniki vsake revolucije. Da koga zapro, je zadosti, da je dobil kak revolucionaren časopis od kod. Zato so pa sedaj posebno tisti uradniki in častniki v nevarnosti, ki so se odlikovali v preganjanju ustašev. Da jih uničijo, pošlje jim revolucionaren odbor kak list ali pismo, to se pa hitro izve, ker na poštah ni nobene prave uradne tajnosti, in kmalu je dotični zaprt. Nič mu ne pomaga, naj se še tako izgovarja, da o vsem ničesa ne ve. Prebiti mu je dolgo v preiskovalnem zaporu in je le srečen, če odide obsodbi.

Italijani v Afriki. General Ellena je priselši v Rim več časnikarjem pojasnil, kake so razmere v Afriki. Povedal je, da ni res, da bi bili drugi generali svetovali Baratierju, naj začne boj, temveč so mu nasprotno vsi odsvetovali. Sicer pa general dela odgovorno za neuspehe v Afriki v veliki meri slabo preskrbovanje vojske. Ni je vojske ki bi bila tako slabo preskrbljena, kakor je italijanska v Afriki. Seveda Italiji manjka denarja, poleg tega so se pa godile razne sleparije. Italijanska vlada ni mogla proti sleparjem strogo postopati, ker so bili ti goljufi največ njeni najboljši prijatelji. Crispi, ki je bil pri raznih sleparijah, pač ni bil mož za to, da bi branil poštenje. — Položaj v Afriki se pa za Italijane hujša in zatorej mislijo tja poslati nova podkrepčenja. Menelik nabere novo vojno 50.000 mož, da zopet napade Italijane.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. aprila.

— (Kaj je s posojilom za napravo električne razsvetljave?) Deželni zbor kranjski je lani dne 14. februarja dovolil mestni občini ljubljanski, najeti posojilo 400.000 gld. za napravo električne razsvetljave, a še danes, torej skoro 14 mesecev po dotičnem sklepu, se še ni dobila cesarjeva sankcija. Od meseca februarja do meseca julija se je dotični sklep studiral pri dež. vladi. Julija meseca je dež. vlada zahtevala od mestnega magistrata nekih pojasnil, in župan jih je dal — meseca decembra. Deželni predsednik baron Hein je rečeni sklep še tisti mesec predložil ministerstvu, in če se ne motimo, je že meseca januarja povedal baron Pascotini nekemu gospodu, da se zakon odobri, ker ni nobenega zadržka. Odobril se pa še do današnjega dne ni. To zavlačevanje zamore mestu še mnogo škodovati. Dokler se zakon ne sankcionira, se ne more podpisati pogodba glede električne razsvetljave; firma Siemens & Halske ne more prej pripraviti nobene večje reči, potrebne za električno razsvetljavo, in mesto ne more oddati nobenega dela. Preti mu pa vsled tega velika škoda. Izočeno bode na milost in nemilost plinovi družbi, in če o poteku ž njo sklenjene pogodbe ne bo še električne naprave in se bo morala pogodba podaljšati, bo

ungefähr dieselbe Anzahl kräftiger Bärse u. Tenore, die allgesammt eine gesunde, musikalische Gesellschaft bilden“ in slovenskih narodnih pesmi čar, ter konča: „Und wie die Laibacher dass alles singen. Mit haarschaifem Rythmus, fein nuancierend und vor Allem rein in der Intonation, dass man seine reine Freude daran hat“ itd. — „Ueber dem ganzen Concerte waltete der künstlerische Geist eines vorzüglichen Musikers, des Concertdirectors der „Glasb. Mat.“ Hr. M. Hubad, der sammt seinen wackern Truppen den Gegenstand ehrendster Ovationen bildete.“

„III. W. Extrablatt“ pravi mej drugim: „Nach den Volksliedern, die mit unübertrefflicher Feinheit executirt wurden, erhielt der treffliche Dirigent Hr. M. Hubad einen Lorberkranz, eine Huldigung, die er wohl verdient hat. — Doch auch im Vortrage schwierigerer Compositionen, so u. A. des sechsstimmigen A Capella-Madrigals „Musica noster amor“ von J. Gallus, der interessanten „Frühlingsromanze für Soli Chor und Orchester von dem genialen böhmischen Wagnerianer Zdeněk Fibich und des Bruckner'schen „Te Deum“ bewährten die Laibacher Gäste eine nicht alltägliche Leistungsfähigkeit und ersangen sich lebhaften, bestverdiensten Beifall. Das

ganze Concert trug einen wohlthuend aus der Schablone fallenden Character und dürfte jedenfalls zur Ueberwindung gewisser nationaler Vorurtheile beitragen. Zum mindesten hat es den Beweis erbracht, dass man auch slovenisch sehr schön singen kan.“

„Wiener Abendpost“, večerni list uradne „Wiener Zeitung“ konstatuje „einen ganz ausserordentlichen Erfolg“ ter hvali: „die Fülle und Schulung der Einzelstimmen, die unfehlbare Disciplin des musikalischen Gesamtkörpers, die reizvolle Wiedergabe der Volkslieder“.

Predaleč bi zašel, ko bi navajal vse blizu jednako laskave glasove, naj vam zadostujejo ti, mnogo drugih ste itak že čitali v našem listu v kratkih prevodih.

Celo nasprotni, le prav maloštevilni listi, ki so vso stvar smatrali s svojega zagrizenega nemško-nacionalnega, da bolje rečem pruskega stališča, niso mogli kaj, da so priznali krasoto narodnih pesmi. Tako pravi „Ostdeutsche Rundschau“, ki se izrazi, da „Glasbena Matica“ je „etwa vom Range unserer besseren Bezirksvereine“ o narodnih pesmih: „Das Werthvollste daran waren die

Volkslieder, welche auch eine wirklich gute Wiedergabe fanden.“ — „Oester. Volkszeitung“ pa pravi mej drugim: „Es sind aus Laibach so oft die disharmonischsten Töne herübergeklungen, dass man es entschuldigen wird, wenn die Wiener sich erst am 2. Abende der „Matica“ gefangen geben. Wahrscheinlich wird dies der Fall sein, denn der künstlerische Erfolg des gestrigen Abends war kein unbedeutender.“

Ako še pripomnim, da je jedino še „Deutsche Zeitung“ pisala sovražno, je razvidno, da so se ti nasprotni trije glasi kar izgubili v jednodušnem priznavanju vsega ostalega dunajskega časnika. In to priznanje je za „Glasbena Matica“ take vrednosti, kakor še nobeno dozdej doseženih. Da smo bili mi domačini, ki smo se tudi precej številno udeležili koncerta, kar očarani vsled divne akustike dvorane, lahko razumete. Za svojo osebo moram priznati, da sem bil kar zamaknen in smelo rečem, da tako do popolne veljave še nikdar niso prišle vrline našega dičnega zbora in njegovega še dičnejšega vodje.

Toliko za danes, milostiva, o prvem koncertu. Kaj več o tem in posebno o nastopu naših dražestnih pevk in o drugem koncertu jutri. J. N.

družba gotovo sebi v prid izkoristila situacijo. Prosimo zategadelj deželno predsedstvo, naj posreduje pri ministerstvu, da se zakon glede najetja posojila za napravo električne razsvetljave vendar še sankcionira.

— (Tretji koncert „Glasbene Matice“.) Da ustreže „Glasbena Matica“ občni in vsestranski izraženi želji, priredi v soboto, dne 11. aprila večer v Sokolovi dvorani „Narodnega doma“ tretji koncert z vzporedom prvega letošnjega društvenega koncerta. To pot nastopi damski zbor v narodnih nošah in se nudi s tem občinstvu prilika, da občuduje slikovitost prizora, ki je našel pri Dunajčanih toliko priznanja.

— (Družba sv. Cirila in Metoda) je imela svojo 91. vodstveno sejo dne 26. marca 1896. leta v pisarni „Slovenske Matice“. Navzočni so bili: Tomo Zupan (prvomestnik), Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Ivan Svetina in Andrej Zamejic. Svojo odsotnost sta opravičila: Družbin tajnik Anton Žlogar in družbin blagajnik Anton Koblar. Prvomestnik otvori z običajnim pozdravom sejo ter obvesti navzočnike o raznih družbinah zadevah. Ko se je sprejel predlog glede Velikovškega poslopja, podelile so se nekatere podpore in rešile došle prošnje.

— (Slovensko gledališče.) Goethejev „Egmont“ se jako lepo bere, a na odru je dolgočasen in tudi najboljše predstava in najskrbnejša uprizoritev mu ne pomaga. Sinoči se je „Egmont“ na korist gosp. Danilu pri nas prvič predstavljaj, in sicer razmeroma prav dobro. Naslovno ulogo je igral gosp. Danilo, katerega je občinstvo pri nastopu in tekom igre večkrat odlikovalo z živahnim ploskanjem. Gosp. Danilu se mora priznati, da je igral izvrstno in novi dokazal, da je sposoben tudi za težke dramatične uloge. Pogodil je značaj Egmontov prav dobro in ga logično izvedel, da pa ni govornik, ve g. Danilo sam. K častnemu uspehu predstave so mimo beneficijanta, kateremu je bil pri nastopu vročen lep venec s krasnimi trakovi, največ pripomogli gosp. Terševa, gospa Danilova, g. Verovšek in g. Orehek. Orkester je sviral krasno Beethovenovo glasbo k tej drami, in sicer tako izborna, da zasluži najtoplejše priznanje. Dirigiral je g. kapelnik Frisek sam in dokazal, da je izvrsten dirigent.

— (Novi deželni dvorec.) Deželni odbor je v strokovnih listih razpisal dve nagradi (1000 gld. in 600 gld.) za najboljši skici za zgradbo novega deželnega dvorca. Jeblingerjev načrt se je odklonil kot popolnoma neprimeren.

— (Za mestne uboge) zapustila je nedavno umrla gospa Kristina Kavčič znesek 10 gld.

— (Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca marca leta 1896. uročilo je v mestno hranilnico ljubljanska 528 strank 136 432 gld. 97 kr., 489 strank pa vzdignilo 177.742 gld. 35 kr. V prvem četrtletju dovolilo se je 122 prosilec posojil na zemljišča v znesku 93.000 gld.

— (Cepljenje osepnic.) Vsak četrtek popoldne ob 3 uri se bodo brezplačno cepile osepnice v mestni dvorani.

— (Tujci v Ljubljani.) Meseca marca letošnjega leta bilo je v ljubljanskih hotelih in gostilniških prenočiščih 1772 tujcev, za 266 več nego istega meseca lanskega leta.

— (Izgubljene stvari.) Meseca marca bile so pri mestnem magistratu ljubljanskem zglašene sledeče izgubljene stvari: pet denarnic s skupnim zneskom 225 gld. 55 kr., zlata ura za dame, srebrna ura z sato veržico, srebrna ura s črno vrvice, dve zlati zapestnici.

— (Najdene stvari.) Tekom meseca marca bile so pri mestnem magistratu ljubljanskem zglašene, odnosno oddane sledeče najdene stvari: dve denarnici s skupnim zneskom 5 gld 50 kr., srebrna ura, trije dežniki, nekoliko črne svile, plaid, tri palice, ženska ruta in porcelanasta pipa.

— (Škof Missija — podpornik domačih umetnikov.) Z Gorenjskega se nam piše: Dobro je, da ste malo osvetlili klerikalno postopanje napram domačim umetnikom. Navedli ste nekaj faktov, kateri izpričujejo, kako dosledno se domačini-umetniki prezirajo in zapostavljajo in kako dosledno se protežirajo tujci. Bodi v svoji stroki še tak šušmar, bodi katoličan, protestant ali žid, Avstrijanec ali Prus, naši klerikalci te protežirajo in podpirajo, samo da ne dobi domačin zaslužka. Pri popravljanju po potresu prizadetih cerkva se to najjasneje vidi. Kdo slika popravljene cerkve? Tujec-šušmar! Kdo jih popravlja? Zopet tujec! Nebojte se usiljuje človeku

vprašanje: Kdo je kriv, da duhovščina z malimi častnimi izjemami s tako unemo podpira tujce? Morda pojasni to mala in širši krogom še neznana dogodbica, katero mi je povedal neki duhovnik. Svoj čas je bilo za radovljiško cerkev preskrbeti neke slike ali slikarje. Ne vem, kako da je nanesla prilika, da je radovljiški župnik govoril o tej stvari s škofom Missio. In kaj mu je škof rekel? Svetoval mu je in prav toplo priporočal, naj dobi slikarja ali iz Gradca ali iz Linca, češ, da domačini nič ne znajo! Župnik radovljiški pa se je sam prepričal, da znajo domači slikarji prav toliko, ko od škofa pri poročeni tujci in delo je dobil domačin, če se ne motim, g. Ogrin z Vrhnike.

— (Na smrt obsojen morilec.) Porotno sodišče v Celju je včeraj sodilo storilca groznih umorov v Trojanah in na Vranskem, Pavla Fermeta. Umori so se zgodili dne 27. novembra in dne 1. decembra l. l. in so vsakomur še v živem spominu. Porotniki so spoznali Pavla Fermeta krivim in sodišče ga je obsodilo na smrt na vešalah. Zjedno s Fermetom stal je pred porotniki tudi Jožef Mazzoni z Vrankega, na katerega je letel sum, da je skriv teh umorov in kateri je bil tudi v preiskavi zaradi umora ljubljanskega agenta Stedryja. Preiskava zaradi umora Stedryja se je morala ustaviti, ker se — po več letih — niso mogli dobiti zadostni dokazi za Mazzo njegovo krivdo, zaradi skrivde pri Fermetovih umorih pa je bil Mazzoni oproščen.

— (Narodna čitalnica v Ptui) priredi na velikonočni ponedeljek t. j. dne 6. t. m. (ne pa, kakor je po pomoti tiskano na vabilih, 7 t. m.) gledališko predstavo. Igrala se bo slika iz kmetskega življenja v 5 dejanjih „Cvrček“. Začetek točno ob 1/8. uri zvečer. Ustopnina za osebo 30 kr., za dijake 20 kr.

— (Kuratorij slovenske obrtne šole v Gorici) je prošil lani trgovinsko zbornico podpore. Prošnja se je takrat odklonila z motivacijo, da se je vložila prepozno. Letos je kuratorij vložil svojo prošnjo pravočasno in sedaj jo je trgovinska zbornica odklonila, ker se v šoli ne uči laški jezik. Laška šola, v kateri se slovenščina ne uči, dobiva lepo podporo.

— (Izdatna kazen.) V Baskovljah pri Testu so finančni organi zasačili lastnika ondote destilerije špirta, ko je hotel utihotapiti 60 hektolitrov špirta. Mož je bil obsojen na 28 000 gld. globo.

— (Državne železnice.) K januarski izdaji 1896. generalnega tovarnega tarifa c. kr. avstr. državnih železnic se uvede z dnem 1. aprila 1896 dodatek III.

* (Velike vojaške vaje) vršile se bodo letos v Galiziji. Listi poročajo, da tako velikih vaj sploh še nikdar ni bilo v Avstriji. K vajam pride tudi cesar sam.

* (Ponesrečeni otroci) Včeraj popoldne sta se dva fantica igrala na nekem kupu ilovice v tretjem dunajskem okraju. Ilovica je bila vsa premočena, tako da sta se fanta udrla in se zadušila.

* (Veliki izgređi) so se primerili v okolici praški. Delavci neke ondote tovarne so začeli štrajkati in napadli tovarniškega vodjo, kateri je le iz težka utekel. Policija je morala z orožjem razgnati razgrajalce. Več redarjev in več delavcev je bilo ranjenih.

* (Učitelji berači) V Malagi so zaprli 8 učiteljev iz bližnjega mesta Belez, ker so na cesti prosjačili. Učitelji, kateri že dalje časa niso več prejeli nobene plače, zaprli so svoje šole ter se beračevščino klatili po deželi. Guverner jim je obljubil, da dobe svojo plačo, ob enem jim pa tudi zažugal, da jih dá zapreti v beračnico, ako jih še kdaj za sadijo pri beračenju.

* (Ženska gizdavost) Londonski listi poročajo, da so zdaj v Londonu moderni poslikani bicikli. Kraljica londonskih, modi brezpogojno se uklanjajočih in modo določujočih dam, lady Warwick ima troje biciklističnih kostumov: poleti se vozi v beli obleki na belem biciklu; na jesen in na spomlad v zelenem kostumu na zeleno poslikanem biciklu, o slabem vremenu pa ima šokoladno barvan kostum in takisto poslikan bicikle.

Bizojavke.

Dunaj 1. aprila. Naučno ministerstvo je odobrilo osnutek Valvazorjevemu spomeniku, kateri je izdelal kipar Alojzij Gangl in sklenilo naročiti mu, naj po tem osnutku izdelana državne troške model. Spomenik, kateri se postavi v Ljubljani, bo od bron.

Dunaj 1. aprila. Na prošnjo generalne prokurature je najvišje sodišče odločilo, da so tudi oklici glede občinskih volitev politični akti in ne lokalna zadeva, vsled česar se smejo taki oklici le s privoljenjem cenzure plakatirati in sploh izdati. Pravosodno ministerstvo je v tem zmislu informovalo drž. pravdnštva.

Dunaj 1. aprila. Avstrijska in ogerska vlada sta se zjedini, da je poskusiti, bi se li dalo ugoditi želji prebivalstva, naj bi se železniški tarifi v celi monarhiji jednotno uredili.

Dunaj 1. aprila. Vsi mestni ognjegasci, katerih je 90, so ustavili delo.

Dunaj 1. aprila. Vojno ministerstvo je dalo mestu na razpolaganje 300 pionirjev, da nadomesti štrajkujoče gasilce.

Dunaj 1. aprila. Pri srečkanju državnih srečk iz l. 1854. zadela je glavni dobitek 100.000 gld. srečka serija 1844 št. 10.

Rim 1. aprila. Pogajanja glede mira z Abesinci se nadaljujejo, zajedno se vrše pogajanja glede laških vojakov, ujetih pri Aduvi. Menelik zahteva za vsakega ujetega vojaka 1000, za vsakega častnika 10.000 frankov.

Narodno-gospodarske stvari.

— Mestna hranilnica v Radovljici. (Dalje.) Kaj pa, ko bi iz katerega koli razloga več ulagateljev najedenkrat tirjalo svoje uloge nazaj? Elementarne nesreče, prememba v vodstvu posojilnice, odstop načelnika, ki je vžival splošno zaupanje, vojska, slabe letine i. t. d. vtegnili bi biti vzrok, da bi se to pripetilo. Kranjska hranilnica izplačala je v 14 dneh po potresu pol milijona več, nego je bilo v tem času uloženega. Kaj bi storila posojilnice, ko bi se jim kaj takega pripetilo? Odpovedale posojila? S tem bi se zamerile dolžnikom, kateri bi se jih v bodoče vedno izogibali. Tudi ulagatelje bi si odvračale, ko bi se postavljale strogo na stališče odpovedi. Za take slučaje mora biti pripravljenega toliko takega imetja, da popolnoma zadostuje in da se hitro lahko realizuje.

Vidi se torej, kam „prosta roka“, ki jo ima tudi v tem oziru posojilnica nasproti hranilnici, lahko pripelja. In ravno zaradi tega se ni bati, da bi si hranilnica v Radovljici ne dobila kacega glasu pri ljudeh. Dobila si ga boče prav v kratkem in to prav dobrega, prav tako, kakor si ga je dobila ljubljanska mestna, in obe mestni v Kranju in v Novem mestu.

Ko se je mestni zastop v Ljubljani, ki se je bavil s tem vprašanjem že 7 let, l. 1889. resno lotil njene ustanovitve, se je v deželnem zboru ugovarjalo, da je ni treba, da kranjska hranilnica ni še nobene uloge odklonila, da pa tudi nobene prošnje za posojila, ki je bilo po pravih pokrito, ni zavrnila. Ne vemo, če pri tej priliki, ali pozneje, ko se je deželni zbor lotil vprašanja o umestnosti ustanovitve hipotečne banke na Kranjskem, trdila je celo kranjska hranilnica, da oni 4 milijoni, kar jih ima ona razposojenih, je vse, kar Kranjska potrebuje, da ima pa ona, če treba še 6 milijonov za hipotečni kredit na Kranjskem na razpolago, in da bi bilo žalostno za Kranjsko, ko bi v toliko mari potrebovala hipotečnega kredita. Ali glejte, mestna hranilnica ljubljanska izposodila je skoro izključno na Kranjskem do konca 1894. l. po odbitku vračil 2.219 257 gld. na hipoteke, torej skoro polovico tega kar kranjska v 74 letih. Upeljala je anuitete, brigala se je pa tudi za posojila, obrnila se je do advokatov in notarjev po deželi, razglasila je ugodnosti svojih posojil v „pratik“ (v tej anonci posnemala jo je kranjska hranilnica, v upeljavi anuitet ne) in opozarjala je posebno na olajšave pri konvertovanju obstoječih dolgov po hranilnici v svrhu znižanja obrestij. In kljub vsemu temu v Ljubljani napreduje še vedno kranjska hranilnica in obstoje prav tako še poprej že obstale posojilnice in se dobro razvijajo, ne konkurira namreč mestna hranilnica ljubljanska z njimi in one ne z njo, le jedna drugo dopolnjuje. Posojilnice goje osební zaup, hranilnica pa hipotečnega in za tega je na Kranjskem še dovolj polja. Dokaz temu, da se hranilnica v Kranju in v Novem mestu prav dobro razvijati. Zaduja je izposodila od dne 1. maja 1894. do konca 1895. 171.060 gld., od prve nimamo zaključka pri rokah. (Dalje prih.)

— Izvoz prešičjega mesa na Laško. Pri c. kr. trgovinskem ministerstvu pritožilo se je več trgovinskih in obrtniških zbornic, da se mora vsled naredbre kr. italijanskega ministerstva za notranje stvari z dne 1. decembra 1895 pri pošiljatih nasoljenega, prekajenega ali drugega ohranjenega prašičjega mesa, dajati spričevala v izviru in zdravju potrditi od pristojnega kr. italijanskega konzulskega urada. Z ozirom na to, ker je s to zahtevo občutno oškodovan naš izvoz prašičjega mesa na Laško, je trgovinsko ministerstvo proti temu ravnanju italijanske vlade vložilo ugovor. Vsled uradno razglašene naredbre z dne 11. marca t. l. je kr. italijansko ministerstvo za notranje stvari odredilo, da se ima doprinesba takih konzulskih potrdil na omenjenih spričevalih zopet opustiti.

— Dobava za Srbijo. Vsled obvestila c. kr. trgovinskega ministerstva vršila se boje pri zdravstvenem oddelku vojnega ministerstva v Belem gradu dne 9. aprila t. l. dopoludne javna ponudbena obravnava za dobavljenje 12.000 metrov calico platna, 1000 bolniških sraje, 60 zimnatih modrocev itd. Pogoji in vzorci se lahko vsak dan pogledajo. Razglas se lahko vpogleda tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— Dobava usnja. Dne 8. aprila bo v vojaškem monturnem upravnistvu v Belem gradu javna ustmena licitacija za dobavo 4000 kilogramov usnja za notranje podplate in za 4000 kilogramov podplatov. Ponudbeni razpis se lahko tudi ogleda v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Poslano.)*

Z ozirom na notico v "Slovenskem Narodu" št. 73, v kateri se poroča, da sem svojega sina s steklenico po glavi udaril, izjavljam:

Res je, kar se je poročalo, a storil sem to, ker kot oče svojih mladoletnih otrok nečem učiti krasti, nego zahtevam, da živé pošteno in da pošteno delajo, ker hočem, da postanejo kaj družega, nego jih uči njih mati.

V Ljubljani, dne 31. marca 1896.

(2168)

Franc Kerže

Opekarska ulica šte. 12.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogo desetletij dobroznane, pristnega "Moll-ovega Seidlitz-praska", ki se dobi za nizko ceno in kateri upliva najbolj trajno na vse težkote prebavljenja. Originalna škatlica 1 gld. a. v. Po poštne povzetji razpošilja ta prašek vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (1756-5)

Levico

naravna, arseno- in železo-bogata mineralna voda (analiza prof. Lud. pl. Barth-a na Dunaju) ima posebno jako zdravilno moč pri slabosti, anemiji, nervoznosti, krvnih in kožnih boleznih, menstrualnih anomalijah, malariji itd. Dobiva se v lekarnah, zalogah mineralnih vod, drogerijah itd. (2087-5)

Tuji.

dne 31. marca

Pri **Lloydu**: Jelovek z Vrhnik. — Vogelšek iz Idrije. — Budinec iz Kranjske gore. — Vaupotič iz Novega mesta. — Berger iz Gradca.

Pri **avstrijskem cesarju**: Cerar, Florjantič iz Blagovice.

Pri **južnem koledvoru**: Kaspar z Dunaja. — Rank iz Celovca.

Pri **bavarskem dvoru**: Eder iz Šmehorja. — Jaklitsch iz Kočevja.

Umrli so v Ljubljani:

26. marca: Evgen Chrobat, bivši c. in kr. nadporočnik 61 let, Karlovska cesta št. 7, ostarelost. — Emilija markiza pl. Gorani, okrajnega glavarja soproga, 41 let, Valvasorjev trg št. 5, pljučna tuberkuloza.

27. marca: Janez Rosmanit, ključarjev sin, 3 1/2 leta, Dunajska cesta, delavske hiše, božjast. — Janez Kordiš, užitinski prejemnik, 69 let, Dunajska cesta št. 25, spridenje požiralnika.

28. marca: Marija Barle, vratarjeva žena, 42 let, Opekarska cesta št. 3, Pyæmie. — Justina Jurič, delavčeva hči, 1 1/2 leta, Marije Terezije cesta št. 18, pljučnica.

Meteorologično poročilo.

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
31.	9. zvečer	727.3	4.7	sl. szah.	skoro jas.	0.0
1. aprila	7. jutraj	728.6	0.2	sr. vzhod	del. obl.	
	2. popol.	727.9	11.2	sr. jug	del. obl.	

Srednja večerajša temperatura 5.6°, za 1.0° pod normalom. Jutraj slana.

Dunajska borza

dne 1. aprila 1896.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	15	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	20	"
Avstrijska zlata renta	122	"	05	"
Avstrijska kronska renta 4%	101	"	30	"
Ogerska zlata renta 4%	122	"	—	"
Ogerska kronska renta 4%	98	"	90	"
Avstro-ogerske bančne delnice	981	"	—	"
Kreditne delnice	376	"	75	"
London vista	120	"	40	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	82 1/2	"
20 mark	11	"	77	"
20 frankov	9	"	53 1/2	"
Italijanski bankovci	43	"	50	"
C. kr. cekini	5	"	66	"

Dne 31. marca 1896.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	150	gld.	—	kr.
Dravne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	193	"	75	"
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	127	"	75	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% slati zast. listi	—	"	—	"
Kreditne srečke po 100 gld.	202	"	—	"
Ljubljanske srečke	21	"	75	"
Rudolfove srečke po 10 gld.	24	"	50	"
Akcijske anglo-avstr. banke po 200 gld.	167	"	25	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	471	"	—	"
Papirnat rubelj	1	"	27	"

Glasovir na prodaj

(2166-1)

v Križevniških ulicah št. 10 v II. nadstropju. Isti se lahko vidi in vse natančneje izve od 11. ure dopoldne do 3. ure popoldne.

Za zidarske mojstre!

Zaloga zmirom svežega

cementa, gipsa in družega stavbinskega materijala

(2170-1)

po najnižji ceni pri

F. Supančič-u, Rimska cesta št. 16.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli.

Potrtega srca naznanjamo podpisanci vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš preljubljeni oče, oziroma svak, gospod

Janez Pleteršek

posestnik in gostilničar

danes ob 7. uri, po dolgi in jako mučni bolezni, previden s sv. sakramenti za umirajoč, v 62. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Truplo premilega pokojnika se boče blagoslovilo v lastni hiši v sredo popoldne ob 1/6. uri ter se potem preneslo na tukajšnje pokopališče k večnemu počitku.

Zadušne sv. maše se bodo brale v tukajšnji župni cerkvi in pri podružnici na Žalostni gori.

Prosi se blagohotnega sočutja!

V Mokronogu, dne 31. marca 1896.

Ana Pleteršek rojena Strunz, soproga. — Rudolf, Friderik, Jožef, sinovi. — Ana, Marija, Emilija, Ida, hčere — Štefan Strunz, svak.

(2169)

Izprehodne palice

jako fine, elegantno narejene in pri tem pa še ceneje kakor drugod priporoča v veliki izbiri

FR. STAMPFEL (2149-4)

v Ljubljani, na Kongresnem (Tonhalle).

100 do 300 goldinarjev na mesec

lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh krajih gotovo brez kapitala in rizike s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. — Ponudbe pod „Leichter Verdienst“ Rudolfa

Moise na Dunaju.

(2092-6)

Solnčnike

v najbogatejši izbiri in solidno izdelane

priporoča (2118-3)

po najnižjih cenah

L. Mikusch

v Ljubljani, na Mestnem trgu 15.

Nagrobne vence

v največji izbiri in po najnižjih cenah

trakove k vencem

z ali brez napisov

v vseh barvah

(2054-4) IV.

priporoča

Karol Recknagel.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1895

Zastopni omenjeni prihajalni in odhajalni časi omenjeni so v središčnih postajah.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovca, Franzensfeste, Ljubno, čez Selthal v Ansee, Ischl, Gmünd, dan, Bolnograd, Steyr, Linz, Budejovice, Pilsen, Marijine vane, Habsburg, Francova vana, Prago, Lpako, Dunaj via Amstetten.
Ob 6. uri 10 min. jutraj osebni vlak v Kočevje, Novo mesto.
Ob 7. uri 10 min. jutraj osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovca, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Bolnograd, Ljubno, Ljubna, Dunaj.
Ob 12. uri 55 min. popoldne osebni vlak v Novo mesto, Kočevje.
Ob 11. uri 50 min. popoldne osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovca, Ljubno, Selthal, Dunaj.
Ob 6. uri popoldne osebni vlak v Trbiš, Beljak, Celovca, Ljubno, čez Selthal v Bolnograd, Lend-Gastein, Zell na Jasmu, Innocest, Bregence, Oarib, Genuva, Paris, Steyr, Linz, Gmündam, Ischl, Budejovice, Pilsen, Marijine vane, Habsburg, Francova vana, Prago, Lpako, Dunaj via Amstetten.
Ob 7. uri 30 min. zvečer osebni vlak v Kočevje, Novo mesto.
Hrana tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 35 min. popoldne osebni vlak v Lince-Bled.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 6. uri 45 min. jutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lpako, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijnih varov, Pilsen, Budejovice, Bolnograd, Linz, Steyr, Gmündam, Ischl, Ansee, Ljubno, Celovca, Beljaka, Franzensfeste, Trbiš.
Ob 8. uri 15 min. jutraj osebni vlak v Kočevje, Novo mesto.
Ob 11. uri 55 min. popoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lpako, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijnih varov, Pilsen, Budejovice, Bolnograd, Linz, Steyr, Paris, Genuva, Oarib, Bregence, Innocest, Zell na Jasmu, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Pontabel, Trbiš.
Ob 8. uri 35 min. popoldne osebni vlak v Kočevje, Novo mesto.
Ob 6. uri 45 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabel, Trbiš.
Ob 8. uri 35 min. zvečer osebni vlak v Kočevje, Novo mesto.
Ob 8. uri 45 min. zvečer osebni vlak s Dunaja preko Amstetena iz Ljubana, Beljaka, Celovca, Pontabel, Trbiš.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 35 min. jutraj v Kamnik.
Ob 8. uri 50 min. popoldne v Kamnik.
Ob 8. uri 50 min. zvečer v Kamnik.

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 55 min. jutraj iz Kamnika.
Ob 11. uri 15 min. popoldne iz Kamnika.
Ob 8. uri 30 min. zvečer iz Kamnika.

(1705-75)

Preklio.

Obžalujem, da sem g. Antona Turk-a, mesarja v Kandiji, na popolnoma neopravičen način razžalil in prekličem s tem vse žaljive besede.

Kandija, dne 30. marca 1896.

Josip Windischer
mesar.

(2167)

Brivska zadruga

naznanja slavnemu občinstvu, da bodo brivnice na Velikonočno nedeljo celi dan zaprte

vsled vladne postave nedeljskega počitka. (2123-3)

Na najnovejši in najboljši način

umetne (1504-39)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine s usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel

poleg čevljarskega mostu, v Köhlerjevi hiši, I. nadstr.

Hrvatsko

dalmatinsko in istersko

staro in novo

vino

priporoča (2153-2)

trgovina z vinom

Mirko Broz-a

v Zagrebu, Kačičeva ulica št. 6.

Pošiljavo se začne od 100 litrov.

Uzroci dobé se zastoj.

Meščanska pivovarna v Budejovicah na Češkem

ustanovljena leta 1795

dvorna dobaviteljica Nj. Vel. kralja würtemberškega

priporoča svoja od odličnih medicinskih avtoritet kot izborna priznana piva.

Glavna zaloga:

Gradec, Eggenbergerstrasse 84, Rudolf Specht.

Podružna zaloga za Kranjsko:

(2117-4)

Ludovik Fantini

restavratér „Pri Lipi“, v Židovskih ulicah št. 5.

Oddaja se v sodih in steklenicah (nepasterizovano).

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.